

Høyres Studenters justis- og beredskapsprogram

Trygghet i en urolig tid

Rettferdighet og fornuft i møte med morgendagens utfordringer

Programkomiteens forslag

Kjære Høyres Studenter,

Justis- og beredskapspolitikk er sammen med utenriks- og forsvarspolitikk det som muliggjør all annen politikk. Det er ingen poeng i å diskutere samferdsel eller skole med mindre man lever i et trygt og sikkert samfunn. Trygghet er en forutsetning for menneskets selvrealisering. Justispolitikk er altså helt grunnleggende.

Vi lever dessverre i en verden som blir stadig mer urolig. Krig er kommet til Europa og våre naboland opplever en skremmende økning i alvorlig kriminalitet. Også her hjemme ser vi at utviklingen går i feil retning. Norge som demokrati og rettsstat står overfor store utfordringer. Vi trenger politiske løsninger med et langsiktig, og ikke minst konservativt, perspektiv. Det er i urolige tider at vi bør se hen til våre ideologiske grunnprinsipper, vurdere hva som fungerer, tenke oss om en ekstra gang, og gjennomføre nødvendige og holdbare endringer.

Kriminaliteten som rammer hardest, øker. Volds-, gjeng- og ungdomskriminaliteten øker. Utenlandske kriminelle nettverk tar seg inn i landet vårt. Flere barn blir både offer for, og utøver av, kriminelle handlinger. Hvorfor er det blitt sånn?

Vi må tørre å diskutere mulige årsaker til den negative utviklingen. Vi må ha de vanskelige samtalene, og stille de kontroversielle spørsmålene. Og vi må ta de beslutningene som gjør myndighetene best mulig rustet til å avdekke, etterforske, forfølge og bekjempe kriminalitet.

Fremover vil vi også oppleve større utrygghet når det kommer til internasjonale aktører, det digitale domenet og infrastruktur og naturkatastrofer. Vi må tenke nytt når vi vurderer hvordan vi håndterer beredskapsutfordringer.

Vi i programkomiteen tror at vi har funnet mange gode svar gjennom en konservative tilnærming: Vi har hentet lærdom fra erfaringer, mens vi også har turt å tenke nytt der det har vært behov for det. Vi vet at vi ikke kan fortsette som vi gjør nå. Store satsinger, harde prioriteringer og nye løsninger er påkrevd for å sikre at vi kan bevare det som er bra.

Jeg håper at vi i Høyres Studenter sammen finner gode løsninger på disse problemstillingene.

Programkomiteen har bestått av Amanda Eide, Carl Christian Grue Solberg, Emma Indal Wærnes, Martin Bang-Jareg og Oscar Chr. Husebye. Hanne Randulff Stein har fungert som sekretær. Takk til komiteen for gode diskusjoner, deres store engasjement og grundig arbeid. Det har vært et privilegium å jobbe sammen med dere.

Tusen takk til alle som har bidratt til dette programmet. Vi har fått innspill fra aktører i alle deler av justissektoren, og disse har gitt oss et solid faglig grunnlag for den politikken vi har utviklet. Tusen takk også til alle partifeller og tillitsvalgte som har stilt opp og bidratt til arbeidet vårt.

Vi i programkomiteen takker for tilliten som Høyres Studenter har vist oss til å utarbeide dette programmet, og vi ser frem til gode diskusjoner og resultatet av landsmøtet i juni.

Beste hilsen,

Kaia Bergeland Kjos

Leder av komiteen for Høyres Studenters justis- og beredskapsprogram

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1: Førrende prinsipper	01
Kapittel 2: Straff og kriminalitet	06
Kapittel 3: Innvandring og Integrering	14
Kapittel 4: Politiet og påtalemyndigheten	19
Kapittel 5: Rettstaten	20
Kapittel 6: Beredskap	26
Dissenser	34

1 **Kapittel 1: Førende prinsipper**

2 Høyres Studenters justispolitiske grunnsyn

3 Den politikk som føres i vårt land, må til enhver tid være fast forankret i kristne
4 grunnverdier, i våre kulturelle og nasjonale tradisjoner, og i våre demokratiske
5 institusjoner. Justispolitikkenes overordnede siktemål er å sikre borgernes frihet, ansvar
6 og sikkerhet under disse forutsetninger.

7 Uten trygghet er frihet en fjern drøm.

8 De justispolitiske virkemidler og institusjoner skal bidra til å sikre den stabilitet, trygghet
9 og rettssikkerhet som skal til for at borgerne skal kunne leve gode og meningsfulle liv i et
10 velfungerende, liberalt demokrati.

11 Høyres Studenter ønsker en politikk som setter staten og dens institusjoner i stand til å
12 forsvare dens borgere mot indre og ytre trusler på en troverdig og effektiv måte.

13 Myndighetenes maktutøvelse må rammes inn av forutberegnelige regler med høyest
14 mulig grad av demokratisk legitimitet. Reglene må selvsagt også binde staten, og
15 gjennom dette forhindre at myndighetene begår overgrep mot borgerne.

16 Menneskets frihet og verdighet skal respekteres.

17 Menneskesynet til grunn for politikken er fundert i forståelse av menneskets ukrenkelige
18 egenverdi. Ethvert menneske er i besittelse av en fri vilje. Mennesket er autonomt, noe
19 samfunnet alltid skal respektere og ta høyde for. Vi er dømt til frihet og i stand til godhet,
20 men også ondskap. Myndighetene skal føre en politikk som respekterer menneskets
21 utgangspunkter ved å stille de ansvarlige for sine handlinger.

22 Høyres Studenter vil stimulere til samarbeid mellom offentlige og private institusjoner til
23 fremme av sosiale formål i justispolitikken. Sivilsamfunnet er en kilde til stor innovasjon,
24 aktivitet og menneskelighet, og skal involveres innen alt fra forebygging til
25 kriminalomsorg.

26 Videre vil det av hensyn til samfunnets stabilitet og trygghet være nødvendig å legge
27 enkelte begrensninger på menneskets friheter for å sørge for samfunnets og den enkelte
28 borgerens trygghet. Disse begrensningene må likevel foretas med varsomhet, og svare
29 forholdsmessig til det trusselbildet som gjelder.

30 Høyres Studenter mener at dette grunnsyn danner et godt grunnlag for samling om en
31 politikk som aktivt og målbevisst går inn for å utnytte dagens og framtidens rike
32 muligheter til gagn for hele vårt folk.

33 Sentrale prinsipper i den norske rettsstaten

34 Den norske rettsstaten tar, og har lenge tatt, utgangspunkt i noen sentrale prinsipper.
35 Dette har sikret høy grad av tillit til rettsstaten, til statens maktmonopol og til
36 håndheveren av dette. Høyres Studenter er av den oppfatning av at den moderne norske
37 rettsstaten sikrer borgerne frihet og trygghet gjennom tanken om at mennesket er
38 ansvarlig for dens handlinger. I den utstrekning tas det utgangspunkt i at noen handlinger
39 er mer klanderverdige enn andre, og at samfunnet må reagere mot handlinger som
40 oppfattes som klanderverdige. Reaksjonen skal være proporsjonal. Likevel krever et
41 demokratisk samfunn visse retningslinjer, som at ingen skal dømmes uten etter lov, eller
42 straffes uten etter dom. Høyres Studenter vil bevare disse prinsippene.

43

44 De senere år har det oppstått diskusjon om norsk forvaltning i tilstrekkelig grad favner om
45 personer som ikke selv identifiserer seg som mann eller kvinne. Høyres Studenter
46 understreker menneskets frihet til å selv velge hvordan en skal uttrykke seg selv og sin
47 identitet. Høyres Studenter vil aldri mene at noen ikke skal kunne bruke merkelapper eller
48 identifikatorer som personen selv mener at best gjenspeiler dens identitet. Likevel må
49 det settes noen rammer for hvordan norsk offentlig forvaltning skal være. Selv om en
50 person kan identifisere seg som binær eller ikke-binær, krever norsk offentlig forvaltning
51 visse markører og identifikatorer som ikke er flytende.

52

53 Skillet mellom mann og kvinne bidrar blant annet til en fungerende ekteskapslovgivning,
54 forvaltning av forsvaret, diskrimineringslovgivning og mye mer. Ikke bare vil det stride mot
55 flertallets logiske oppfatning, men det vil også være umåtelig kostbart å endre på hvilke
56 identitetsmarkører som legges til grunn i forvaltningen. Det som er genetisk bestemt er
57 den mest objektive måten å sortere folk på, i den grad det er hensiktsmessig å gjøre det,
58 som i de nevnte eksempler. Det fremstår som rent symbolsk å skulle innføre en tredje
59 kjønnskategori, som vil være vanskelig å definere. Det vil reise flere spørsmål enn det gir
60 svar på. Og det vil i liten grad bidra til mindre stigmatisering, sett opp mot andre
61 holdningsskapende tiltak som kan gjennomføres. Derfor vil Høyres Studenter beholde
62 dagens to kjønnskategorier: kvinne og mann.

63

64 Høyres Studenter vil:

- 65 ● Bevare legalitetsprinsippet, uskyldspresumsjonen, proporsjonalitetsprinsippet,
66 samt prinsippene om rehabilitering og prevensjon som sentrale utgangspunkter
67 for den norske rettsstaten og strafferettspleien.
- 68 ● Ikke åpne for bruk av en ny, tredje kjønnskategori i norsk offentlig forvaltning.

69

70

Dissens 1:

Stryke punktet på linje 68

Tatt ut av Oscar Husebye

71 Internasjonal rett og rettsliggjøring

72 De grufulle hendelsene under andre verdenskrig og den sivilisasjonskollaps krigen
73 representerer, tjener som en moderne påminnelse om at enkelte forbrytelser umulig kan
74 aksepteres uavhengig av det nasjonale rettssystemet. Enkelte forbrytelser er så alvorlige
75 og skadelige at de må fordømmes uavhengig av den aktuelle nasjonale rettstilstand.
76 Høyres Studenter er tilhengere av internasjonalt samarbeid og en regelstyrt
77 verdensorden, og ønsker at Norge skal bidra til utvikling av internasjonal rett gjennom
78 internasjonalt samarbeid.

79

80 Høyres Studenter vil:

- 81 • Sikre en regelstyrt verdensorden, fundert i grunnleggende naturrettslig tenkning
- 82 om allmenngyldige menneskerettigheter.
- 83 • Slutte opp om og understreke de politiske menneskerettighetene.

84

85 Et svært bekymringsverdig utviklingstrekk de siste tiårene er imidlertid den økende grad
86 av rettsliggjøring av samfunnet. Det skyldes at omfanget av rettsregler øker som følge av
87 internasjonaliseringen, men også at politikere lovfester politiske målsettinger for å
88 fremstå handlekraftige. Konsekvensen er at rettighetskamper flyttes fra politikernes
89 bord og over til dommernes.

90

91 Avgivelse av myndighet til overnasjonale domstolsorganer har ført til at rettsutvikling på
92 et økende antall rettsområder er flyttet ut av nasjonalstatene. Selv om det har vært viktig
93 for å befeste flere sentrale menneskerettigheter, har det samtidig ført til en svekkelse av
94 nasjonalstatenes politiske handlingsrom og kontroll med rettsutviklingen. Dersom en stat
95 med åpne øyne inntil et visst punkt innrømmer en suverenitetsavståelse er det i seg selv
96 uproblematisk, men dersom ansvaret for den videre rettsutviklingen fraskrives de
97 nasjonale folkevalgte er det svært problematisk.

98

99 Vi har de siste årene vært vitne til en utvikling hvor utvidende og dynamiske tolkninger av
100 skjønnsmessig utformede konvensjonsbestemmelser påvirker norsk rett på en måte
101 lovgivende forsamling umulig kunne forutsett på tidspunktet konvensjonen ble inngått.
102 Dette betyr at velgerne ved valg mister muligheten til å påvirke rettsutviklingen. Det
103 skaper et demokratisk underskudd.

104

105 Høyres Studenter vil at Norge skal arbeide for en internasjonal rettsorden hvor traktatene
106 i større grad tolkes i tråd med meningsinnholdet den må sies å ha hatt på
107 inngåelsestidspunktet, og for øvrig arbeide for å motvirke den stadig eskalerende
108 rettsliggjøringen.

109

110 Høyres Studenter vil:

- 111 • Styrke det norske demokratiet gjennom å sikre norsk suverenitet.
- 112 • At norske folkevalgte skal ha hånden på rattet i rettsutviklingen.
- 113 • At det norske samfunnet i større grad bør sikre demokratisk kontroll over
- 114 rettsutvikling knyttet til konvensjoner Norge er tilsluttet.
- 115 • Initiere en internasjonal reform som tar sikte på å øke nasjonalstatens
- 116 skjønnsmargin.
- 117 • Avskaffe forrangsbestemmelsen i menneskerettsloven.

118 **Dissens 2:**

119 Endre kulepunkt på linje 117 til: «Beholde forrangsbestemmelsen i

120 menneskerettsloven»

121 Tatt ut av Amanda Eide og Martin Bang-Jareg

- 122
- 123
- 124
- 125
- 126 • Som hovedregel gjennomføre konvensjoner i norsk lov uten inkorporering.
- 127 • At Norge ved inngåelsen av nye internasjonale konvensjoner reserverer seg mot
- 128 rettsutvikling som skyldes dynamiske tolkninger av bestemmelsene i
- 129 konvensjonen.
- 130 • Ikke akseptere svekkelser av Norges rettigheter etter Svalbardtraktaten.

131 **Konstitusjonelle forhold**

132 Grunnloven og det parlamentariske systemet er fundamentet for den norske statsformen

133 og det politiske systemet. Grunnloven knesetter de viktigste prinsippene for hva Norge er

134 og hvordan Norge skal styres: maktfordelingen mellom Stortinget, regjeringen og

135 domstolene, at vår styreform er et konstitusjonelt monarki og at vårt verdigrunnlag er vår

136 kristne og humanistiske arv. Grunnloven er et levende dokument som må tilpasses tiden

137 vi lever i. Det betyr at bestemmelser som ikke reflekterer samfunnet slik det har utviklet

138 seg, bør endres. Samtidig er det avgjørende at Grunnloven er hevet over dag til dag-

139 politikk og politisk spill, slik at ikke Grunnlovens særlige stilling undergraves og forvitrer.

140

141 Høyres Studenter mener det er behov for å styrke regjeringens styringsdyktighet og

142 sørge for en fleksibel adgang til å løse krevende parlamentariske situasjoner. Grunnloven

143 bør derfor endres slik at regjeringen gis adgang til å oppløse Stortinget og skrive ut

144 nyvalg. Et nyvalg bør avholdes relativt tett opptil beslutningen om å oppløse Stortinget.

145 Det nyvalgte Stortinget bør sitte til utløpet av den opprinnelige fireårsperioden. Det bør

146 ikke stilles betingelser til retten til å skrive ut nyvalg.

147

- 148 Høyres Studenter vil:
- 149 ● Gi regjeringen rett til å oppløse Stortinget og avholde nyvalg gjeldende for resten
- 150 av stortingsperioden. Oppløsningsretten bør være betingelsesløs.

Dissens 3

Endre kulepunkt på linje 149 til: «Ikke gi regjeringen rett til å oppløse Stortinget eller avholde nyvalg.»

Fremmet av Oscar Husebye, Amande Eide og Martin Bang-Jareg

- 158
- 159 ● At terskelen for å endre Grunnloven bør være svært høy.
- 160 ● Vekte de sivile og politiske menneskerettighetene over de sosiale, økonomiske og
- 161 kulturelle menneskerettighetene.
- 162 ● Gjennomføre en grunnlovsreform som tar sikte på å fjerne de sosiale, økonomiske
- 163 og kulturelle menneskerettighetene fra Grunnloven.
- 164 ● Innføre en grense for hvor mange representantforslag hver enkelt
- 165 stortingsrepresentant eller partigruppe kan fremme i løpet av en stortingsperiode.

166 Særlig om vern av eiendomsretten

167 Privat eiendomsrett er en forutsetning for personlig frihet. Privat eiendomsrett stimulerer

168 til effektiv og bærekraftig ressursbruk, sikrer borgerne autonomi og selvstendighet, og

169 legger til rette for stabilitet i samfunnet. Selveierdemokratiet er truet av venstresidens

170 nærings- og kapitalfiendtlige politikk. Selveierdemokratiet bidrar til å spre makt og til å

171 motivere borgerne til å yte en ekstra innsats til samfunnets beste. Høyres Studenter vil

172 legge til rette for økt privat eierskap og hegne om den private eiendomsretten.

173

174 Høyres Studenter vil:

- 175 ● Styrke vern av eiendomsinteresser.
- 176 ● Begrense det offentliges bruk av ekspropriasjon så mye som mulig.
- 177 ● Sikre at grunneiere som utsettes for ekspropriasjon reelt sett får full erstatning.
- 178 ● Styrke norske grunneieres rettigheter til å utnytte egen eiendom ved å oppheve
- 179 samenes konsultasjonsrett i sameloven.

180 **Kapittel 2: Straff og kriminalitet**

181 Grunnholdning

182 Straff er en nødvendig reaksjon som staten tilføyer en lovovertreder på grunn av
183 lovovertrædelsen, i den hensikt at vedkommende skal føle det som et onde. En forbryter
184 som har gjort seg skyldig i noe straffverdig bør straffes, og straffen må reflektere
185 alvorligheten i overtrædelsen.

186 På den enkelte skal straffen som utgangspunkt virke slik at den setter lovovertræderen i
187 stand til å leve et liv som lovlydig samfunnsborger. De andre borgerne skal gjennom
188 trusselen for straff innrette seg etter rettstilstanden. Straffen har altså også en
189 normdannende funksjon, og skal over tid speile og påvirke moralske oppfatninger i
190 samfunnet. Summen av disse, sammenholdt med den allmenne rettsoppfatningen, er i
191 seg selv viktige elementer ved kriminaliseringen av bestemte handlinger.

192 Dessuten er det et sentralt element ved straffen at den skal bidra til å ansvarliggjøre
193 borgerne. Mennesket har fri vilje og autonomi, og konsekvensen av det er at det må
194 kunne svare for handlinger det foretar seg. Det handler om å ta mennesket og dets
195 essens på alvor. Når et menneske gjør urett mot den andre oppstår det en ubalanse
196 mellom partene, og straffen skal bidra til å utjevne ubalansen som har oppstått.
197 Gjengjeldelseelementet er altså ikke uvesentlig.

198 Høyres Studenter vil:

- 199 • Av hensyn til lovbrøteren, den fornærmede og samfunnet for øvrig sikre en
200 straffepolitikk som sørger for rimelig avstraffelse av definerte klanderverdige
201 forhold.

202 **Straffenivå**

203 Den lengste fengselsstraffen som i dag kan idømmes er fastsatt i det enkelte straffebed,
204 men er generelt for straffeloven 21 år, og ikke i noe tilfelle over 30 år. Grensen på 30 år er i
205 dag forbeholdt et par særs grove lovovertrædelser som grove terrorhandlinger. Høyres
206 Studenter mener at andre grove lovovertrædelser som drap, grov voldtekt og grov vold
207 også bør kunne straffes med opptil 30 år i fengsel, og at grove terrorhandlinger bør
208 straffes hardere. I særlig tilfeller der samfunnsvernet tilsier det sikrer
209 forvaringsinstituttet anledningen til lengre frihetsberøvelse, et institutt Høyres
210 Studenter slutter opp om og ønsker videreført.

211

212 Videre ønsker Høyres Studenter å begrense bruken av minstestraffer, fordi det fratår
213 dommerne anledningen til å utøve skjønn i straffeutmålingen. Samtidig understreker
214 Høyres Studenter behovet for å bruke hele strafferammen, og ønsker å styrke føringene
215 på en strengere straffutmåling for særlig alvorlig kriminalitet som drap, grov voldtekt og
216 grov vold.

217

218 Norge er et av få land som bruker det medisinske prinsipp. Det vil si at vurderingen av
219 straffansvar utelukkende handler om man var utilregnelig i gjerningsøyeblikket, ikke om
220 tilstanden har virket inn på den straffbare handlingen. Flere andre land legger til grunn
221 det psykologiske prinsipp, som innebærer at psykose vil medføre straffansvar med
222 mindre unnvikende sinnstilstand var en direkte årsak til handlingen. Høyres Studenter
223 mener at det i større grad samsvarer med befolkningens rettsfølelse at mennesker blir
224 straffet for åpenbart straffverdige handlinger.

225

226 Høyres Studenter vil:

- 227 ● Øke maksstraffen for drap, grov voldtekt og grov vold til 30 års fengsel.
- 228 ● Øke maksstraffen for terror til 50 års fengsel.
- 229 ● Aktivt bruke muligheten til å frata dømte terrorister med dobbelt statsborgerskap
230 sitt norske statsborgerskap.
- 231 ● Opprettholde forvaringsinstituttet.
- 232 ● Øke strafferammen for seksuelle overgrep og all befatning med og fremstilling av
233 overgrepsmateriale.
- 234 ● Fjerne foreldelsesfristen for seksuelle overgrep og vold begått mot barn.
- 235 ● At personer som er dømt for vold og overgrep skal kunne idømmes langvarig
236 kontakt- og besøksforbud overfor offeret.
- 237 ● Begrense bruken av minstestraffer, men sørge for føringer som gjør at dommerne
238 bruker hele strafferammen i sin skjønnsutøvelse. For særlig alvorlige overtredelser
239 som forsettlig drap, grov voldtekt og grov vold skal skjønnet rammes inn slik at
240 reaksjonene blir strengere.
- 241 ● Som hovedregel ikke la samme rett behandle saker og sivile krav som er tilknyttet
242 en aktiv straffesak, men opprettholde adgangen til å idømme et sivilt krav for et
243 forhold der den tiltalte ble frifunnet i straffesaken.
- 244 ● Opprettholde dagens system der straffedømte registreres i et nasjonalt DNA-
245 register. Sletting fra registeret skjer normalt ikke før den registrerte dør, men kan
246 etter en konkret vurdering gjøres dersom dette anses forsvarlig.
- 247 ● Legge det psykologiske prinsipp til grunn for tilregnelighetsvurderingen.

248 Kriminell lavalder

249 Høyres Studenter er opptatt av å sikre politiet anledningen til å drive en effektiv
250 kriminalitetsbekjempelse på vegne av borgerne. En av utfordringene politiet opplever i
251 dagens kriminalitetsbilde er at stadig yngre barn rekrutteres til førstelinjen i kriminell
252 virksomhet fordi de ikke kan straffes. Høyres Studenter mener politiet må sikres sterkere
253 virkemidler enn tilfellet er i dag for å få bukt med disse tendensene, men understreker
254 behovet for å opprettholde en kriminell lavalder forankret i en sammenhengende
255 tilregnelighetstenkning.

256

257 Høyres Studenter vil:

- 258 ● Opprettholde den kriminelle lavalderen på 15 år.
- 259 ● Sikre politiet tilstrekkelige inngrepshjemler for å få barn under 14 år ut av et
260 kriminelt spor, uten at det de facto blir å anse som straff.

261 Ungdoms- og gjengkriminalitet

262 De samme strafferettslige reaksjonene som benyttes overfor voksne, kan i
263 utgangspunktet også benyttes overfor barn. Imidlertid gjør særskilte hensyn seg
264 gjeldende, og i norsk rett behandles lovbrutere som var under 18 år på
265 handlingstidspunktet, vesentlig mildere enn lovbrutere over 18 år.

266

267 Ungdomsoppfølging og ungdomsstraff bygger på prinsippene om gjenopprettende
268 prosess, og ungdomsstraff- og oppfølging gjennomføres i konfliktrådet. Reaksjonen er et
269 alternativ til fengselsstraff og de strengeste samfunnsstraffene. Ungdomsstraff kan vare
270 i inntil tre år, og kan ved brudd på vilkår medføre ubetinget fengsel. Både
271 ungdomsoppfølging og ungdomsstraff forutsetter at ungdommen har et
272 oppfølgingsbehov, og at ungdommen samtykker til reaksjonen. Målet er å hjelpe
273 ungdommen til et liv uten kriminalitet.

274

275 Høyres Studenter vil:

- 276 ● Videreutvikle og styrke ordningen med ungdomsstraff og ungdomsoppfølging.
- 277 ● Sikre at barn så langt det lar seg gjøre ikke skal sitte i fengsel, men for enkelte vil
278 innsettelse i fengsel være særlig påkrevd.
- 279 ● Styrke oppfølgingen av unge innsatte med formål om å innføre effektive
280 virkemidler for å forebygge ny kriminalitet.
- 281 ● Styrke ordningen med bruk av samfunnsstraff samt oppfølgingen av unge
282 lovbrutere som avtjener den.
- 283 ● Utvide adgangen til bruk av strengere virkemidler overfor ungdom med stor risiko
284 for å skade andre mennesker og/eller øvrige beskyttelsesverdige interesser.

- 285 ● Sikre gode verktøy for å bryte opp kriminelle miljøer i de tilfeller hvor det viser seg
286 nødvendig å få bukt med negativ innflytelse. Geografisk flytting, forbud mot
287 opphold på gitte steder og liknende tiltak kan være aktuelt.
- 288 ● Sikre lærere, sosialarbeidere og andre som forholder seg til barn anledning til å
289 varsle om kriminelle forhold og lignende uavhengig av taushetsplikt.

290

291 Norge opplever et økende problem med gjengkriminalitet, og når vi ser hen til våre
292 naboland skjer det en bekymringsfull utvikling som vi ikke ønsker å se i Norge. Høyres
293 Studenter vil sikre myndighetene de nødvendige inngrepshjemler og verktøy for å få bukt
294 med gjengkriminaliteten. Dette innebærer blant annet strengere reaksjoner og mer
295 effektiv domstolsbehandling.

296

297 Høyres Studenter vil:

- 298 ● Skjerpe straffereaksjonene for ulovlig våpenbesittelse i kombinasjon med
299 innføringen av våpenamnestier.
- 300 ● Innføre en strengere praksis for permisjon for innsatte i de tilfellene det
301 representerer en risiko for fornærmede og/eller vitale samfunnsinteresser.
- 302 ● Som hovedregel ha praksis med fotlenke ved alle permisjoner for personer som
303 soner for volds- og seksuallovbrudd.
- 304 ● Innføre en omvendt voldsalarm for kriminelle gjengmedlemmer.
- 305 ● Innføre et hurtigspor i domstolene for å sikre prioritering av saker hvor
306 gjengkriminelle er tiltalt.
- 307 ● Gjennomføre de nødvendige lovendringer for å øke politi- og påtalemyndighetens
308 anledning til å inndra formuesobjekter som er tilegnet gjennom kriminelle
309 handlinger, både gjennom sivilrettslig inndragning og i straffesaker.

310 Utvalgte straffebestemmelser

311 Seksuallovbrudd

312 Seksuelle overgrep og voldtekt er noe av det verste et menneske kan utføre mot et
313 annet. Det er godt dokumentert at seksuelle overgrep kan medføre livsvarige skader og
314 plager, og Høyres Studenter anser det for å være en av de groveste fysiske krenkelsene
315 et menneske kan gjøre overfor et annet. Vi er opptatt av å sikre at enhver person som
316 forgriper seg på en annen får en passende og forholdsmessig straffereaksjon. Dette
317 gjelder for alle typer seksuelle overgrep, enten det skjer fysisk eller over digitale flater.
318 Høyres Studenter erkjenner at datagenerering av overgrepsmateriale og besittelse av
319 dette kan medføre at det begås fysiske overgrep, og vil derfor kriminalisere dette.

320

321

- 322 Høyres studenter vil:
- 323 ● Gjennomføre Straffelovrådets forslag til endring av straffeloven § 291 for å sikre at
 - 324 alle former for voldtekt er straffbare og dømmes i tråd med grad av handlingens
 - 325 klanderverdighet.
 - 326 ● Sørge for kriminalisering av datagenerert overgrepsmateriale.

327 Prostitusjon og hallikvirksomhet

328 Hallikvirksomhet er ofte knyttet til annen alvorlig kriminalitet. Ofrene for dette, de som
329 prostituerer seg, er ofte sårbare og ikke i stand til å komme seg ut av virksomheten. Det
330 strider mot rettsfølelsen å tillate personer å drive med salg av andre personers kropp og
331 seksualitet, særlig når dette sjelden reelt sett er frivillig. Høyres Studenter vil styrke
332 vernet av prostituerte og sørge for at de får nødvendig rettsvern, men opprettholde
333 forbud mot å drive med hallikvirksomhet, samt å kjøpe seksuelle tjenester.

334

335 Høyres Studenter vil:

- 336 ● Opprettholde forbud mot kjøp av seksuelle tjenester.
- 337 ● Opprettholde forbud mot hallikvirksomhet.
- 338 ● Opprettholde forbud mot kunngjøring, formidling og annen annonsering av
- 339 prostitusjon.
- 340 ● Arbeide for at personer som selger seksuelle tjenester får et tilstrekkelig
- 341 rettsvern.

342

343 Narkotika

344 Den opprinnelige intensjonen i Solberg-regjeringens rusreform var god: Regjeringen
345 ønsket å sikre tungt rusavhengige personer nødvendig og tilstrekkelig helsehjelp, men
346 ikke avkriminalisere såkalt "hobbybruk" av narkotiske stoffer. Rettsutviklingen siden
347 rusreformen opprinnelig ble introdusert, har etter vårt syn sklidd ut. Slik hobbybruk av
348 rusmidler er nå nærmest avkriminalisert, og politiet mangler de nødvendige virkemidlene
349 for å hjelpe unge ut av rusmiljøer og stanse deres "ruskarriere". Høyres Studenter
350 erkjenner og understreker tungt rusavhengige sitt behov for helsehjelp, og anser det
351 heller ikke som hensiktsmessig å straffeforfølge disse. Vi er derimot svært opptatt av at
352 ingen unge personer skal begynne å ruse seg, og havne i et spor der rusmidlene blir
353 tyngre og bruken blir større. Dette fordrer at politiet kan gripe inn overfor såkalte
354 "hobbybrukere", som typisk er unge personer som ikke ennå kan få merkelappen "tungt
355 rusavhengig".

356

- 357 ● Opprettholde en kriminalisering av bruk, besittelse og erverv av narkotiske stoffer,
358 samt sikre politiet nødvendige inngrepshjemler for å kunne avdekke, etterforske
359 og straffeforfølge narkotikakriminalitet.
- 360 ● Sikre mennesker med rusavhengighet effektiv helsehjelp fremfor straff.
- 361 ● Gjeninnføre alle inngrepshjemler politiet har behov for, for å effektivt kunne
362 avdekke, etterforske og straffeforfølge narkotikakriminalitet.
- 363 ● Øke bruken av ruskontrakter og andre forpliktende oppfølgingstiltak for ungdom
364 som bruker narkotika ved betinget påtaleunntatelse med vilkår.
- 365 ● Gi politiet adgang til å foreta rustester ved hjelp av spyttprøver ved mistanke om
366 at personen er påvirket av narkotiske stoffer.
- 367 ● Avvise enhver form for legalisering av cannabis eller andre narkotiske stoffer.

368 Undertrykkende symboler i det offentlige rom

369 Hijab, nikab og burka er klesplagg som dekker hodet og deler av ansiktet, og som kun
370 bæres av kvinner og jenter som kommer fra et islamsk miljø. Høyres Studenter
371 anerkjenner voksne kvinners rett og frihet til å være de plagg en selv ønsker, men mener
372 at barn ikke er i stand til å overveie det det faktisk betyr å bære et slikt plagg.

373
374 Hensikten bak hijabens bruk er å dekke til deler av jentens kropp, av hensyn til menn.
375 Dette er undertrykkende, enten det er den uttalte intensjonen ved plaggets bruk eller
376 ikke. Hva foreldre velger å innføre av regler i sine private hjem tilligger det ikke politikere å
377 blande seg i, men barn i Norge bør ikke kunne tvinges til å bruke slike undertrykkende
378 plagg i det offentlige rom. Forbud mot hijab for barn under 13 år sikrer at barn ikke blir
379 pålagt eller presset til å bruke et religiøst symbol før de er i stand til å ta en informert og
380 selvstendig beslutning om sin egen tro og identitet. Ved fylte 13 år er barn i bedre stand til
381 å gjøre nettopp det.

382
383 Kvinner bør derimot aldri kunne pålegges å skjule hele eller deler av ansiktet sitt, og
384 Høyres Studenter vil derfor forby bruk av slike plagg i det offentlige rom, uansett alder.
385 Det er undertrykkende og i veien for kommunikasjon og sosial samhandling.

386
387 Med unntak for offentlige tjenestepersoner hvis arbeidsoppgave er å fungere som en
388 religiøs rådgiver, eksempelvis tros- og livssynskorpset i Forsvaret og studentimamer, vil
389 Høyres Studenter forby offentlige tjenestemenn å bære slike undertrykkende plagg.
390 Dette er av hensyn til tillit, nøytralitet og inkludering.

391

392 Høyres Studenter vil:

- 393 ● Forby bruk av hijab i det offentlige rom for barn under 13 år.

- 394 • Forby bruk av nikab, burka og andre plagg som skjuler hele eller deler av ansiktet i
395 det offentlige rom.
396 • Forby bruk av hijab og andre synlige symbolske plagg for offentlige tjenestemenn.
397

398 Hatefulle ytringer - straffeloven § 185

399 Høyres Studenter ønsker en fri og åpen samfunnsdebatt, med stor takhøyde for
400 provoserende, kontroversielle og utfordrende ytringer. Begrensning av hvilke ytringer
401 som skal være tillatt i et liberalt demokrati er i seg selv prinsipielt betenkelig. Rettslige
402 termer som "hånlig", "krenkende", "hatefull" og "trakasserende" er vage og vanskelig å
403 bedømme rekkevidden av. Det kan føre til at personer sensurerer seg selv i frykt for
404 straffansvar, med den følge at potensielt lovlige og konstruktive ytringer ekskluderes fra
405 samfunnsdebatten. Selv om Høyres Studenter anerkjenner at visse grupper eller
406 kjennetegn er særlig utsatt for hat og forfølgelse, mener vi at et eventuelt straffansvar
407 for grov diskriminering og trakassering bør hjemles i særlover som likestillings- og
408 diskrimineringsloven. Et generelt forbud mot hatefulle ytringer i straffeloven innebærer
409 etter Høyres Studenter oppfatning en for stor begrensning av ytringsfriheten.

410 Høyres Studenter vil:

- 411 • Oppheve straffeloven § 185

412

413

Dissens 4:

Endre kulepunkt på linje 411:

415

416

417

418

«Nøye vurdere formuleringen og plasseringen av straffeloven § 185 for å sikre at den reflekterer dagens samfunnsmessige utfordringer og behovet for å beskytte enkeltindivider mot hatprat og diskriminering.»

419

420

Fremmet av Amanda Eide, Emma Indal Wærnes og Martin Bang-Jareg

421

422

423

424

425

426

427

- Understreke viktigheten av forebyggende tiltak og opplysningsarbeid for å bekjempe hatprat og fremme toleranse og respekt. Dette kan omfatte økt satsing på holdningsskapende arbeid i skoler og utdanningsinstitusjoner.

428 ID-tyveri

429 ID-tyveri er blant de lovbruddene nordmenn er mest redd for, viser politiets
430 undersøkelser. 35 prosent oppgir at de er mest bekymret for svindel eller bedrageri på
431 nett, og 29 prosent sier de frykter identitetstyveri. Høyres Studenter erkjenner alvoret og
432 voksende omfang av ID-tyveri, som utgjør en betydelig trussel mot borgernes personvern
433 og økonomiske sikkerhet. Vi er forpliktet til å handle proaktivt for å beskytte våre
434 innbyggere mot denne formen for kriminalitet og sikre at de kan føle seg trygge i sine
435 digitale og fysiske interaksjoner.

436

437 Høyre Studenter vil:

438

- 439 ● Fremme samarbeidet mellom offentlige myndigheter, finansinstitusjoner, IT-
440 sektoren og frivillige organisasjoner for å utvikle og implementere helhetlige
441 strategier for å bekjempe ID-tyveri. Dette vil inkludere utveksling av informasjon,
442 beste praksis og teknologiske løsninger.
- 443 ● Vurdere og om nødvendig styrke lovgivningen for å gjøre det lettere å etterforske
444 og straffeforfølge ID-tyveri. Dette kan omfatte innføring av strengere straffer for
445 gjerningspersoner og tiltak for å bedre beskytte ofrenes rettigheter og
446 økonomiske interesser.
- 447 ● Sikre at ofre for ID-tyveri får tilstrekkelig støtte og assistanse, både juridisk og
448 psykologisk. Dette inkluderer tilgang til rådgivningstjenester, økonomisk
449 kompensasjon der det er relevant, og hjelp til å gjenopprette sin identitet og
450 økonomiske situasjon.
- 451 ● Investere i og fremme utviklingen av innovative teknologiske løsninger som kan
452 bidra til å forhindre og oppdage ID-tyveri, for eksempel biometriske
453 identifikasjonssystemer og avansert krypteringsteknologi.

454

455 Vold og overgrep mot særlig sårbare grupper

456 Høyres Studenter erkjenner den alvorlige problematikken knyttet til vold og overgrep mot
457 særlig sårbare grupper, herunder eldre og barn. Det foreligger et tydelig behov for
458 konkrete tiltak for å beskytte våre eldre og sikre dem verdige levekår og respekt for deres
459 menneskerettigheter. Høyres Studenter forplikter seg til å ta konkrete og målrettede
460 skritt for å beskytte eldre mot vold og overgrep. Vi vil arbeide for å sikre at alle eldre får
461 den omsorgen og beskyttelsen de fortjener, og at ingen blir overlatt til å lide i stillhet.
462 Sammen med relevante aktører og det norske samfunnet som helhet, vil vi jobbe for å
463 skape et tryggere og mer omsorgsfullt miljø for våre eldre.

464

465 Det er avgjørende å sikre at relevante instanser er tilstrekkelig rustet til å ivareta barn
466 som er utsatt for vold og overgrep. Økt kompetanse vil bidra til tidlig intervensjon og
467 bedre beskyttelse av barn som er i faresonen. Innføring av nødvendige inngrepshjemler
468 for myndighetene er essensielt for å kunne gripe inn effektivt og beskytte barn som er
469 utsatt for vold og overgrep. Dette kan omfatte hjemler som gir myndighetene mulighet til
470 å gripe inn og plassere barn i trygge omgivelser når det er nødvendig, selv om det kan
471 være i strid med foreldrenes ønske. Ved å innføre slike hjemler, kan man raskere og mer
472 effektivt handle til barnets beste, også der foreldrenes omsorgsevne er svekket.

473

474 Ved å styrke barnevernets mandat, sikre god samhandling med politiet og gi dem
475 nødvendige verktøy, kan vi bedre sikre at barn blir godt nok ivaretatt når de har blitt utsatt
476 for vold og overgrep.

477

478 Høyres Studenter vil:

479

- 480 ● Intensivere arbeidet med å styrke beskyttelsestiltakene for eldre som utsettes for
481 vold og overgrep. Dette inkluderer å opprette eller styrke eksisterende systemer
482 for å identifisere, rapportere og håndtere tilfeller av vold og overgrep mot eldre.
- 483 ● Prioritere kompetanseheving og opplæring for helsepersonell, omsorgsarbeidere
484 og andre relevante aktører som jobber med eldre. Dette inkluderer opplæring i å
485 identifisere tegn på vold og overgrep, samt hvordan man håndterer slike
486 situasjoner på en sensitiv og effektiv måte.
- 487 ● Arbeide for å styrke lovverket for å bedre beskytte eldre mot vold og overgrep.
488 Dette kan inkludere innføring av strengere straffer for overgripere og bedre
489 rettslig beskyttelse for eldre som utsettes for slik kriminalitet.
- 490 ● Sikre at barnevernet og andre relevante instanser er godt nok rustet til å ivareta
491 barns interesser i møte med vold og overgrep. Dette inkluderer å styrke
492 kompetansen, innføre nødvendige inngrepshjemler og legge større vekt på
493 hensyn til barnets beste opp mot andre hensyn.

494 **Kapittel 3: Innvandring og integrering**

495 Overordnede mål for innvandrings- og integreringspolitikken

496 Ingen skal måtte bo i områder hvor grunnleggende rettigheter til liv og frihet trues. Norge
497 er et trygt og rikt land, med evne til å hjelpe personer på flukt. Asylinnvandring
498 medbringer utfordringer, som øker med omfanget av slik innvandring, og det er grenser
499 for hvor mange vi kan ta imot, uansett behovene der ute. Den norske velferdsmodellen
500 må stå som et styrende hensyn for vår innvandrings- og integreringspolitikk. Dette

501 innebærer en streng, rettferdig og ansvarlig innvandringspolitikk. Høyres Studenter vil
502 sikre en innvandrings- og integreringspolitikk som er bærekraftig fra et økonomisk,
503 kulturelt, demografisk, sosialt, humanitært og sikkerhetspolitisk perspektiv.

504 Mennesker har alltid flyttet på seg, men en statlig initiert masseinnvandring som vi har
505 sett de siste tiårene er noe nytt. Politikken har vist seg å medføre store utfordringer,
506 både nasjonalt og internasjonalt. Høyres Studenter er av den oppfatning at alle
507 mennesker er like mye verdt. Alle mennesker skal behandles med respekt, men alle
508 mennesker kan ikke bosette seg i Norge.

509 Måten velferdsstaten er utformet på, gjør at bredest mulig tilslutning og deltakelse er en
510 forutsetning for bærekraften i systemet. Vi opplever store integreringsutfordringer som
511 presser både statsfinansene og stabiliteten i det norske samfunnet. Ofte er
512 språkbarrierer, lite utdanning og annen formell kompetanse hindre som vanskeliggjør full
513 integrasjon i det norske samfunnet. Brochmann-utvalgene og annen forskning viser at
514 masseinnvandringen representerer en enorm kostnad for Norge, et nivå som over tid
515 verken er sosialt, kulturelt eller økonomisk bærekraftig.

516 Dessuten betyr raske og større endringer av homogeniteten i befolkningen en økt risiko
517 for ustabilitet. Brochmann-utvalgene og annen forskning viser at masseinnvandringen
518 representerer en enorm kostnad for Norge. Dessuten betyr raske og større endringer av
519 homogeniteten i befolkningen en økt risiko for ustabilitet. Det er dokumentert at høy
520 innvandring har ført til høyere kriminalitet. Konsekvensene av disse forholdene er etter
521 Høyres Studenter oppfatning at det er på høy tid å redusere norsk asylinnvandringen
522 betydelig. Det må føres en bærekraftig politikk over tid som tilsier at ikke ambisjonene for
523 innvandring er større enn vi klarer å følge opp i form av vellykket integrering.

524 Høyres studenter vil:

- 525 ● Understreke Norges moralske ansvar for å hjelpe mennesker i nød.
- 526 ● Arbeide for en helhetlig reform av asylinstituttet slik at dens opprinnelige
527 innretning legges til grunn.
- 528 ● Anerkjennelse at det er grenser for hvor mange Norge kan ta imot.
- 529 ● Føre en rettferdig, restriktiv og ansvarlig innvandrings- og integreringspolitikk
- 530 ● Ha den norske velferdsmodellen som styrende utgangspunkt for vår kapasitet og
531 evne.
- 532 ● Motarbeide kulturelle, geografiske, økonomiske og politiske parallellsamfunn.

533 Innvandring

534 Mens innvandring kan være et gode, representerer det også store utfordringer når det
535 ikke gjøres riktig. Vi opplever store utfordringer knyttet til integrering, blant annet
536 grunnet store kulturelle
537 forskjeller. Ofte er også språkbarrierer, lite utdanning og annen formell kompetanse
538 hindre som vanskeliggjør full integrasjon i det norske samfunnet.

539 Høyres Studenter vil:

- 540 ● Kraftig redusere norsk asylinnvandring og antall kvoteflyktninger. Hovedregelen
541 skal være hjelp i nærområdene der effekten av norsk innsats er størst og hjelper
542 flest mennesker.
- 543 ● Arbeide internasjonalt for å bekjempe årsaker til at mennesker legger ut på flukt.
- 544 ● Ta et felles-europeisk initiativ til å opprette regionale flyktningmottak i Midtøsten
545 og Nord-Afrika finansiert av de europeiske statene.
- 546 ● Styrke det europeiske samarbeidet for å sikre den felles europeiske yttergrensen.
547 Norge bør eksempelvis bistå landene i Schengen-området med personell, båter,
548 blokkeringer og liknende.
- 549 ● Prioritere de kvoteflyktningene som enklest lar seg integrere, etter kanadisk
550 praksis.
- 551 ● Tilbakekalle flyktningstatus og sørge for retur til hjemlandet når grunnlaget for
552 opphold bortfaller.
- 553 ● At rett til permanent opphold i større grad enn i dag knyttes til vilje og evne til
554 integrering, herunder vektlegge arbeidstilknytning og språk.
- 555 ● Anse ankomsttallene som en helhet. Dersom flere asylsøkere innvilges opphold,
556 må dette tilsi færre kvoteflyktninger. Kvoteflyktninger skal i utgangspunktet
557 foretrekkes.
- 558 ● Øke antall år som kreves med midlertidig tillatelse før man kan søke om permanent
559 oppholdstillatelse til 5 år, med mulighet til å opptjene permanent opphold raskere
560 ved dokumenterte språkferdigheter, fullført utdanning, og/eller arbeidsinntekt.
- 561 ● Å bruke bistandsmidlene på effektive stabiliserende prosjekter, slik at færrest
562 mulig mennesker må flykte fra sine hjem.
- 563 ● Ha DNA-testing av alle som søker om familiegjenforening, unntatt ektefeller.
- 564 ● Skjerpe tilknytningskravet for familieetablering, dersom familien kan leve sammen
565 i et annet trygt land som de har sterkere tilknytning til.
- 566 ● Sørge for å returnere alle som blir dømt for en straffbar handling.
- 567 ● Holde ankomsttallene lave gjennom å kommunisere tydelig at det stilles strenge
568 krav til opphold i Norge. De som får avslag, skal returneres raskt og effektivt.

- 569 ● Inngå avtaler om behandling av asylsøknader i tredjeland etter modell fra Danmark
- 570 og Storbritannia
- 571 ● Strengt og effektivt straffeforfølge organisasjoner og mennesker som bidrar til
- 572 ulovlig migrasjon og menneskesmugling
- 573 ● Opprettholde en streng praksis med utsending dersom det er gitt feilinformasjon
- 574 ved adkomst.
- 575 ● Gi kommuner adgang til å reservere seg mot mottak av flyktninger.
- 576 ● Føre en svært restriktiv politikk knyttet til familiegjenforeninger.

577 Integrering

578 Høyres Studenter er tilhengere av et inkluderende nasjonalt fellesskap. Det er fullt mulig
579 å bli norsk selv om man ikke er født i Norge. Vi må legge til rette for at alle nyankomne
580 tilslutter seg små og store fellesskap i det norske samfunnet. Språk og kultur er
581 utgangspunktet for det norske fellesskapet. Tilslutningen må være frivillig, men staten
582 Norge og dens institusjoner må aktivt legge til rette for bredest mulig tilslutning gjennom
583 å fremme en inkluderende majoritetskultur. Det skal være åpning for selvstendighet og
584 særegenheter, men enkelte kjerneverdier er ufravikelige. Norske tradisjoner, verdier og
585 normer legges til grunn som fellesskapets grunnmur.

586 Høyres studenter vil:

- 587 ● Arbeide for et inkluderende fellesskap basert på frivillig tilslutning, med en
- 588 vidtfavnende majoritetskultur fremmet og styrket av norske institusjoner.

589 Vellykket integrering er avgjørende for å redusere økende ulikheter i samfunnet, og sikre
590 et trygt og godt samfunn. At foreldre er i arbeid, er en sentral faktor i kampen mot
591 barnefattigdom. Samtidig bidrar deltagelse i arbeidslivet til å sikre et bærekraftig
592 samfunn, både økonomisk og sosialt. Ved å tilby flyktninger gode arbeidsmuligheter som
593 oppmuntrer til selvstendighet, fremmer vi integreringen i det norske samfunnet og
594 bekjemper samtidig fattigdom. Vi må stille rimelige krav innenfor klare rammer.

595 Vi opplever store utfordringer knyttet til integrering, blant annet grunnet store kulturelle
596 forskjeller. Ofte er også språkbarrierer, lite utdanning og annen formell kompetanse
597 hindre som vanskeliggjør full integrasjon i det norske samfunnet. Det er derfor viktig at
598 den samlede innvandringen ikke er større enn hva samfunnet kan håndtere. Vi må ha et
599 bevisst forhold til vår evne til å sikre en ansvarlig og god integrering. Dette fordrer en
600 streng, men likevel ansvarlig, innvandringspolitikk.

601 Å stille krav er å bry seg. Verken innvandrere eller samfunnet for øvrig er tjent med svak
602 integrering. Velferdspolitikken må i større grad innrettes mot oppbygging av kompetanse,
603 ferdigheter og forutsetninger for deltakelse som kan jevne ut forskjeller i livssjanser og

604 bidra til integrering. Sosiale overføringer bør utformes med sikte på å styrke mottakernes
605 langsiktige evne til å klare seg i samfunnslivet.

606 Den norske velferdsmodellen er både en ressurs og et problem når det gjelder
607 integrasjon av innvandrere. Modellen er sårbar overfor høy innvandring av voksne
608 mennesker med lave kvalifikasjoner. Samtidig bidrar relativt liten økonomisk ulikhet og et
609 godt utdanningssystem til høy mobilitet blant etterkommere av innvandrere. Innvandring
610 som svekker offentlige finanser, vil forsterke de utfordringene som følger av
611 befolkningsaldring og lavere oljeinntekter. Dette understreker hvor viktig det er å øke
612 sysselsettingen for grupper som så langt har hatt en forholdsvis svak tilknytning til
613 arbeidsmarkedet.

614 Brochmann-utvalget understreker at to forhold er avgjørende for å lykkes: Omfanget av
615 innvandringen må stå i forhold til absorberingskapasiteten i arbeidsliv og velferdssystem, og
616 nykommere må inkluderes på de sentrale arenaene i samfunnet. Høyres Studenter
617 mener at dette må være styrende hensyn for norsk integreringspolitikk.

618 Høyres Studenter vil:

- 619 ● At det innføres bosettingsstopp for flyktninger i kommuner eller bydeler der
620 innvandrere utgjør mer enn en bestemt andel av befolkningen. Maks grensen skal
621 holdes lav og fastsettes ut fra hensyn til effektiv integrering.
- 622 ● Ha som mål å fordele flyktninger i hele landet, og ta hensyn til kommunenes
623 kapasitet.
- 624 ● Fortsette med introduksjons- og språkkurs hvor man får opplæring i det norske
625 samfunnet og våre verdier.
- 626 ● Legge til rette for at nyankomne integreres i lokalsamfunnet.
- 627 ● Oppnevne et Brochmann 3-utvalg med særlig fokus på sysselsetting, som er den
628 fremste integreringsarenaen vi har.
- 629 ● Legge til rette for at sivilsamfunnet kan bidra til at nyankomne lærer norsk og blir
630 en del av det norske samfunnet.
- 631 ● Styrke innsatsen for å bedre nyankomnes mulighet til å lykkes i det norske
632 arbeidsmarkedet.
- 633 ● Utvikle klare nasjonale retningslinjer for hva myndighetene skal gjøre når kulturelle
634 eller religiøse praksiser står i veien for god integrasjon.
- 635 ● Markere tydeligere forventninger til innvandrere når det gjelder støtte til
636 demokrati, likestilling og barns rettigheter, samt til at de deltar i arbeidsliv og
637 sivilsamfunn.
- 638 ● Arbeide for at flyktninger med medbrakt utdanning får komplette den med norsk
639 utdanning.

- 640
- At tiltak som bidrar til aktivisering og fremmer integrering på sikt, kan starte allerede i asylmottakene for å utnytte ventetiden og motvirke passivisering.
- 641
- 642
- Justere kriteriene for bosetting med større vekt på lokalt og regionalt arbeidsmarked.
- 643
- I større grad bruke de mulighetene som ligger i lovverket til å bruke betingelser og sanksjoner for aktivisering av stønadsmottakere.
- 644
- 645

646 **Kapittel 4: Politiet og påtalemyndigheten**

647 **Politiet**

648 Politiet er håndhever av statens maktmonopol, og en av de viktigste institusjonene i
649 justissektoren. Politiet skal bevare befolkningens trygghet, gjennom forebygging,
650 etterforskning og forfølgning av kriminalitet. Det er nødvendig at Politiet er rustet for å
651 håndtere denne oppgaven. Høyres Studenter vil prioritere Politiet, og sikre Politiet alle
652 nødvendige virkemidler for å kunne trygge den norske befolkningen.

653

654 Høyres Studenter vil:

- 655 • Øke bevilgningene til Politiet for å sikre at alle politidistrikt når målet om 2 politifolk
656 per 1000 innbygger og krav til responstid.
- 657 • Styrke politiets forebyggende arbeid.
- 658 • Videreføre bruk av punktbevæpning på sårbare steder etter risiko- og
659 sårbarhetsanalyser, og senke terskelen for midlertidig bevæpning når forholdene
660 tilsier det.

661

662 **Dissens 5:**

663 Endre kulepunkt på linje 658 til: «Innføre generell bevæpning i Norge»

664

665 Fremmet av Carl Christian Grue Solberg

666

667

- 668 • Åpne for at andre etater eller private kan bistå politiet i større grad enn i dag,
669 eksempelvis med fangetransport. Private aktører og andre etater skal likevel ikke
670 tilstås noen form for politimyndighet.
- 671 • Sikre politiet anledning til å registrere og lagre opplysninger dersom hensikten er å
672 forhindre eller avverge kriminalitet.
- 673 • Tillate at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) lagrer materiale fra åpne kilder i 15 år,
674 med mulighet for forlengelse ved dokumentert behov.

- 675 ● Opprettholde dagens system der straffedømte registreres i et nasjonalt DNA-
676 register.
- 677 ● Sørge for at alle som skal arbeide med barn og unge fremviser utvidet og
678 utfyllende politiattest fra dag en.
- 679 ● Se på hvordan opptakssystemet til politiutdanningen kan endres slik at
680 karaktersnitt får mindre betydning sett opp mot andre ønskelige kvalifikasjoner og
681 egenskaper.

682 Påtalemyndigheten

683 Påtalemyndigheten som institusjon skal sikre at straffbare forhold påtales og irtetteføres.
684 Påtalemyndigheten trenger større ressurser og videre hjemler til å utføre sine oppgaver.

685

686 Høyres Studenter vil:

687

- 688 ● Styrke påtalemyndigheten ved å ansette flere politijurister.
- 689 ● Øke bruk av omvendt voldsalarm, også som et straffeprosessuelt virkemiddel.
- 690 ● Gjennomføre nødvendige lovendringer for å sikre muligheten til å ilegge omvendt
691 voldsalarm, også der overtredelsen er begått av en person som var ansett for å
692 være utilregnelig, herunder ved dom for tvungent psykisk helsevern.

693 **Kapittel 5: Rettsstaten**

694 Advokatbistand

695 Høyres Studenter erkjenner den kritiske situasjonen knyttet til rettshjelpssatsen for
696 offentlige forsvareroppdrag, som utgjør en trussel mot rettssikkerheten og tilgangen til
697 rettferdig rettsprosess for sårbare borgere. Vi vil sikre en bærekraftig og rettferdig
698 rettshjelpsordning. Høyres Studenter forplikter seg til å arbeide for en rettshjelpsordning
699 som sikrer tilstrekkelig kompensasjon til advokater som utfører offentlige
700 forsvareroppdrag, samtidig som den opprettholder rettssikkerheten og tilgangen til en
701 rettferdig rettsprosess for alle borgere.

702 Høyres Studenter vil:

703

- 704 ● Arbeide for å øke rettshjelpssatsen for offentlige forsvareroppdrag, slik at den
705 bedre gjenspeiler advokaters arbeidsinnsats og kostnader knyttet til å utføre slike
706 oppdrag

- 707 ● Vurdere muligheten for å innføre en differensiert kompensasjonsordning basert
708 på kompleksiteten og alvorlighetsgraden av de enkelte forsvareropdragene.
709 Dette vil bidra til å sikre at advokater som tar på seg mer krevende saker, blir
710 tilstrekkelig kompensert for sitt arbeid.
- 711 ● Vurdere muligheten for å innføre en differensiert kompensasjonsordning basert
712 på advokatens ansiennitet og erfaring.
- 713 ● Fremme tiltak for å styrke faglig utvikling og kompetanseheving blant advokater
714 som arbeider med offentlige forsvareropdrag, slik at de kan tilby best mulig
715 juridisk bistand til sine klienter og opprettholde høy kvalitet i rettssystemet.
- 716 ● Følge Salærrådetets anbefaling om å legge satsen for offentlige forsvareropdrag
717 på 1385 kroner per time for 2023, og deretter oppjustere den årlig i samsvar med
718 konsumprisindeksen. Dette vil bidra til å sikre at kompensasjonen for offentlige
719 forsvareropdrag forblir rettferdig og i tråd med økonomiske endringer over tid.

720 Fri rettshjelp

721 For å verne om den individuelle borgerens rettssikkerhet er det fundamentalt å sikre at de
722 besitter tilstrekkelig forståelse om sine juridiske rettigheter og plikter. Tilgang til fri
723 rettshjelp er kritisk for å opprettholde en rettferdig rettsstat, idet det tilbyr nødvendig
724 juridisk forståelse til personer uten økonomiske midler til å ivareta egne rettigheter i møte
725 med rettsvesenet. Høyres Studenter erkjenner betydningen av tilgang til fri rettshjelp og
726 vil styrke denne ordningen, et tiltak som vil sikre reell rettssikkerhet for enhver borger i
727 møte med rettsvesenet. Dette vil øke tilliten til det norske rettssystemet i samfunnet
728 som helhet.

729

730 Høyres studenter vil:

731

- 732 ● Vurdere muligheten for å utvide ordningen med fri rettshjelp til flere rettsområder.
733 ● Øke inntekts- og formuesgrensen for fri rettshjelp.
734 ● Det er mottakers reelle betalingsevne som skal være grunnlaget for beregningen
735 av hvem som skal motta fri rettshjelp.
736 ● Etablere en landsdekkende førstelinjetjeneste for rettshjelp. Dette vil bidra til
737 tilstrekkelig kapasitet og faglig forsvarlig rettshjelp.

738 Domstolene

739 Dommere - den tredje statsmakt

740 Prinsippet om domstolenes uavhengighet, som sine røtter i Grunnloven fra 1814, har blitt
741 aktuelt i forbindelse med økende bekymring for politisk innblanding i rettsvesenet i flere
742 europeiske land. Å modernisere Grunnlovens bestemmelser om domstolene er
743 nødvendig for å sikre deres integritet og funksjonsevne, selv i endrede politiske landskap.
744

745 Domstolskommisjonen har foreslått flere grunnlovsendringer for å styrke domstolenes
746 stilling. Dette handler ikke om å gi domstolene større makt enn de allerede har, men å
747 sikre at domstolene kan utøve sin virksomhet uten innblanding fra de andre statsmakter,
748 noe dagens Grunnlov faktisk ikke gjør. Høyres Studenter vil følge opp disse
749 anbefalingene. Dette inkluderer å synliggjøre domstolshierarkiet og fastsette et øvre
750 antall dommere i Høyesterett. Videre anbefales det å forankre utnevnelserprosessen for
751 dommere i Grunnloven for å sikre uavhengighet i valg av kvalifiserte kandidater.
752 Dommeres stillingsvern og en uavhengig administrasjon av domstolene bør også
753 grunnlovsfestes for å beskytte mot politisk innblanding og sikre en effektiv og rettferdig
754 rettspleie. Disse endringene vil styrke domstolenes rolle som den tredje statsmakt og
755 sikre deres integritet i møte med fremtidige utfordringer.

756

757 Høyres Studenter vil:

758

- 759 ● Grunnlovsfeste en øvre grense for antall høyesterettsdommere på 22 dommere
760 inkludert justitiarius.
- 761 ● Grunnlovsfeste regjeringens plikt til å innhente innstilling fra et uavhengig råd ved
762 dommerutnevnelser.
- 763 ● Regulere dommeres stillingsvern og vern mot forflytning i Grunnloven, herunder
764 grunnlovsfeste en aldersgrense på 70 år for dommere i tingretten,
765 lagmannsretten og Høyesterett.
- 766 ● Grunnlovsfeste et prinsipp om at statens myndigheter skal sikre en uavhengig
767 administrasjon av domstolene. Prinsippet må forstås som en presisering av
768 påbudet i Grunnloven § 95 om at staten skal sikre domstolenes og dommernes
769 uavhengighet.
- 770 ● Grunnlovsfeste at domstolene skal administreres av en uavhengig
771 domstolsadministrasjon.

772 Meddommerordningen

773 Den norske meddommermodellen skal sikre at borgerne dømmes av sine likemenn. Slik
774 ordningen er lagt opp i dag, er det likevel slik at de som er meddommere ikke speiler
775 samfunnet for øvrig. Meddommere er ifølge en undersøkelse i gjennomsnitt 9 år eldre enn
776 befolkningen ellers og tjener 200.000 kroner i året over gjennomsnittet. Høyres
777 Studenter mener dette er uheldig, og at ordningen må gjennom en større endring for å
778 sikre at en dømmes av sine likemenn. I likhet med Advokatforeningen, mener Høyres
779 studenter at dette kan gjøres gjennom å innføre en trekningsordning, der alle
780 medlemmer av Folkeregisteret over 18 år inngår. Likevel erkjenner Høyres Studenter at
781 ikke alle vil være egnet til å tjene som meddommer, og vi ønsker derfor også å etablere en
782 silingsordning som unntar uegnede personer fra meddommerplikten. Eksempler på
783 uegnede grupper kan være sterkt funksjonshemmede personer, personer som soner
784 dom for alvorlig kriminalitet, og personer med juridisk utdanning.

785

786 Høyres Studenter vil:

- 787 • Innføre en meddommerplikt hvor meddommere trekkes tilfeldig fra Folkeregisteret
788 og etablere en silingsordning som sikrer at personer som blir trukket til å tjene som
789 meddommere er egnet til det.

790 Bruk av dommerfullmektiger

791 Ifølge Domstolskommisjonen utgjør dommerfullmektiger omtrent halvparten av
792 fagdommere som dømmer i tingretten i løpet av et år. Dommerfullmektigordningen
793 fungerer til dels som et rekrutteringsverktøy inn til faste dommerstillinger, og til dels som
794 en ordning for å redusere saksbelastningen på tingrettsdommere og følgelig redusere
795 behandlingstiden for saker som går for tingrettene. Selv om dommerfullmektiger utgjør et
796 nødvendig bidrag i tingrettene, er det betenkelig at de brukes i så utstrakt grad som de
797 gjør i dag.

798

799 Formålet med dommerfullmektigstillingene har historisk vært å utdanne fremtidige
800 fagdommere og avlaste sorenskriveren. Dette kommer til uttrykk gjennom domstolloven §
801 55 g og statsansatteloven § 9. Utviklingen de siste årene har medført en økning i saker
802 som går for domstolene, og dommerfullmektigordningen har følgelig utviklet seg bort fra
803 utgangspunktet om at hovedformålet skal være å utdanne dommere.

804 Dommerfullmektigens uavhengighet kan også trekkes i tvil fordi dommerfullmektigens
805 ansettelsesforhold i stor grad er overlatt til domstollederens skjønn.

806

807 Domstolskommisjonen vurderte dommerfullmektigenes rolle i NOU 2020:11. Der gikk
808 mindretallet inn for å avvikle ordningen, og erstatte dommerfullmektigene med en
809 ordning med utredere og flere faste dommere i tingrettene. Flertallet viste til at

810 dommerfullmektigordningen er viktig både for rekruttering, effektiv saksavvikling og
811 vitalisering av domstolene og gikk derfor inn for å videreføre ordningen med nærmere
812 angitte innstramminger og justeringer. Domstolsadministrasjonen fulgte dette opp ved å
813 sette ned en arbeidsgruppe, som i 2023 leverte sine anbefalinger til revidering av
814 dommerfullmektigordningen. Høyres Studenter mener at en ved å gjennomføre flere av
815 disse anbefalingene vil kunne bøte på svakhetene ved dagens ordning og

816

817

818 Høyres Studenter vil:

819

- 820 ● Avvikle særordningen med “dommerfullmektig I”-stillinger i Oslo tingrett slik at
821 dommerfullmektigordningen er lik over hele landet, med en funksjonsperiode på
822 tre år uten muligheter for forlengelse.
- 823 ● Fjerne adgangen til at dommerfullmektiger kan konstitueres som domstolledere.
- 824 ● At andelen dommerfullmektiger settes til maksimalt 25 % i rettskretsen samt at et
825 rettssted må ha minst to fast ansatte fagdommere før en dommerfullmektig kan
826 arbeide fast ved rettsstedet.
- 827 ● Fastsette klare kvalifikasjonskrav for dommerfullmektiger og legge kompetansen
828 til å ansette dommerfullmektiger til et ansettelsesorgan, istedenfor at
829 domstolleder har dette ansvaret.
- 830 ● Følge opp Domstoladministrasjonens anbefalinger om hvilke sakstyper som ikke
831 skal tilfalle dommerfullmektiger i rapportens kapittel 9.
- 832 ● Styrke opplæringselementet i dommerfullmektigordningen.

833 Modernisering av domstolene

834 Et helt sentralt prinsipp i norsk sivil- og straffeprosess er prinsippet om muntlighet. Dette
835 skal sikre at rettsbehandling er tilgjengelig, at partene har anledning til kontradiksjon og
836 at prosessen er etterprøvable. Derimot har samfunnet utviklet seg, slik at
837 muntlighetsprinsippet noen ganger skaper større utfordringer enn det løser. Med
838 digitaliseringen har domstolenes, rettshjelperes og partenes tilgang til dokumenter blitt
839 langt enklere. Opplesing av lange dokumenter er ofte ressurskrevende, og unødvendig,
840 all den tid alle parter har tilgang til disse dokumentene. Der det anses som
841 hensiktsmessig, kostnadsbesparende, og ikke til hinder for rettførdig rettergang, ønsker
842 Høyres Studenter å tillate fravikelse for muntlighetsprinsippet.

843

844 Derimot bør dette aldri skje i de tilfeller der forklaringer endrer seg. Et samlet juridisk miljø
845 har stilt seg kritisk til praksisen med å benytte opptak av vitne- og partsforklaringer fra
846 tingretten når ankeforhandlingen foregår for lagmannsretten. Høyres Studenter vil sikre

847 at alle rettsavgjørelser tas på et så godt opplyst grunnlag som mulig, og vil derfor som
848 hovedregel ikke tillate slik bruk av opptak fra hovedforhandling i tingretten.

849

850 Høyres Studenter vil:

851

- 852 ● I større grad åpne for at dommere av hensyn til sakens fremgang og
853 tidsbesparende hensyn tillater fravikelse fra muntlighetsprinsippet, forutsatt at
854 grunnleggende krav til rettferdig rettergang ivaretas og at det ikke medfører
855 høyere kostnader.
- 856 ● Som hovedregel ikke tillate bruk av opptak av forklaringer under hovedforhandling
857 i tingretten som bevis under ankeforhandling i lagmannsretten. Dersom det likevel
858 tillates, må det være anledning til å gjennomføre supplerende avhør gjennom
859 direkte bevisføring for lagmannsretten.
- 860 ● Ha flere hurtigspor for bestemte sakstyper for å avvikle sakene raskere.

861 Kriminalomsorgen

862 Kvinnelige innsatte kan ha unike utfordringer knyttet til helse, omsorgsbehov og tidligere
863 traumer som krever en annen tilnærming til kvinnelige innsatte og andre forhold i
864 kvinnefengsel. Arbeidet for bedre soningsforhold for kvinnelige innsatte, med fokus på
865 helse og trygghet, er avgjørende for å møte de spesifikke behovene disse innsatte har.

866

867 Unge lovbrytere som soner i fengsel, bør ikke behandles som godt voksne innsatte. Det er
868 dokumentert at ungdom og unge voksne som ikke er ferdig utviklet har behov for
869 tilpassede forhold. Når staten frihetsberøver unge personer, er det viktig å ivareta disse
870 med hensyn til god rehabilitering. Å holde unge innsatte adskilt fra eldre innsatte frem til
871 fylte 21 år kan også være en effektiv måte å forebygge rekruttering til kriminelle miljøer og
872 sikre at soningsforholdene ikke blir for belastende for unge innsatte. Ved å gi dem
873 separate soningsforhold, kan man bedre tilrettelegge for utdanning, rehabilitering og
874 sosial støtte som bidrar til å få de ut av det kriminelle spor.

875

876 Høyres Studenter vil også åpne for å benytte fengselkapasitet i andre land. Dette kan
877 være et ressursbesparende tiltak, og forusatt at vi kan sikre at de innsattes rettigheter
878 ivaretas, ser ikke Høyres Studenter at dette er problematisk. Soning i utlandet er aktuelt
879 der fengselkapasiteten i Norge er overbelastet og der andre europeiske land har
880 kapasitet til å ta imot norske innsatte. Ved å åpne for internasjonalt samarbeid om soning,
881 kan man potensielt bedre rehabiliteringsmulighetene og redusere overbelastningen i
882 fengsler.

883

884

885 Høyres Studenter vil:

- 886 • Arbeide for bedre soningsforhold for kvinnelige innsatte, med særlig fokus på
887 helse og trygghet.
- 888 • Tilstrebe at unge innsatte holdes adskilt fra eldre innsatte frem til fylte 21 år, for å
889 forebygge videre rekruttering til nye kriminelle miljøer og at soningsforholdene
890 ikke blir for belastende.
- 891 • Åpne for å benytte fengselskapasitet i andre land der det er ressursbesparende,
892 det er mulig å sikre at den innsattes rettigheter er ivaretatt og det eller anses som
893 hensiktsmessig.
- 894 • Sørge for at innsatte får tilstrekkelig med samvær med sine barn.

895 **Kapittel 6: Beredskap**

896 Høyres Studenter mener at innbyggernes trygghet er statens viktigste oppgave. Sivil
897 beredskap er derfor vesentlig i et velfungerende samfunn. Det handler om å være
898 forberedt på uforutsette hendelser og å kunne håndtere dem effektivt når de oppstår. At
899 sivilbefolkningen kan føle seg trygg på at samfunnet som helhet har tilstrekkelige
900 ressurser og rutiner på plass om naturkatastrofer, terrorangrep, krigssituasjoner,
901 cyberangrep eller andre uønskede hendelser skulle oppstå.

902

903 Vi ser dessverre at naturkatastrofer vil forekomme hyppigere enn før, at den
904 sikkerhetspolitiske situasjonen kraftig er forverret og at vår digitale infrastruktur er svært
905 sårbar. Trusselbildet er mer sammensatt enn før, og det tradisjonelle skillet mellom krig,
906 fred og krise er stadig mer uklart. Høyres Studenter mener at sivilsamfunnet; offentlige
907 myndigheter, bedrifter og privatpersoner, er nødt til å ta beredskapsutfordringene på
908 større alvor enn idag. Vi må slutte å jobbe med beredskap sektorvis og delt, og begynne å
909 jobbe tverrsektorielt og helt. Utfordringene er rett og slett for store, og Norge for lite, til
910 at vi kan dele opp beredskapsressursene for mye. Vi trenger sterke kompetansemiljøer og
911 innsatsgrupper som kan bistå når hendelser har forekommet.

912

913 Vår felles beredskap er av både militær og sivil karakter. Dette programmet er avgrenset
914 til den sivile beredskapen. Totalforsvaret av Norge omfatter imidlertid både det militære
915 forsvaret og den sivile beredskapen. Disse må bli bedre integrert enn i dag.

916

917 Høyres Studenter legger til grunn at alvorlig krise og krig er sannsynlige scenarier. Derfor
918 må sikkerhetspolitiske hensyn og beredskap vektlegges på alle samfunnsområder.

919 Naturkatastrofer

920 Naturkatastrofer utgjør en trussel mot samfunn over hele verden, og Norge er intet
921 unntak. Fra stormer og oversvømmelse til ekstreme hendelser som skogbrann og skred,
922 kan naturkreftene forårsake alvorlig skade på mennesker, eiendom og miljø.
923 Klimaendringene gjør også at vi går en fremtid i møte der ekstremvær og naturkatastrofer
924 vil kunne oppstå hyppigere. Det gjør at våre naturgitte forutsetninger også bør vurderes i
925 beredskapsarbeidet lokalt og nasjonalt.

926

927 Norge er rikt på natur, har et kupert og krevende terreng, og har i tillegg viktige
928 primærnæringer som må sikres. Høyres Studenter mener at beredskapen for
929 naturkatastrofer må økes i takt med forhøyet risiko.

930 Høyres Studenter vil:

931

- 932 ● Sikre norsk deltakelse i internasjonale beredskapssamarbeid, for eksempel EUs
933 samarbeid om skogbrannberedskap.
- 934 ● Ta høyde for geologiske forandringer, flom- og skredfare i by- og
935 distriktsutviklingen.
- 936 ● Beskytte viktig kystnær infrastruktur mot havstigning.
- 937 ● Ha effektive verktøy for å sikre nødforsyning av vann, strømtilførsel og
938 telekommunikasjon ved naturkatastrofer.
- 939 ● Ta i bruk sensorteknologi og kunstig intelligens i varslingsystemene for
940 naturkatastrofer.

941

942 Cybersikkerhet

943 Vi må anerkjenne den økende betydningen av cybersikkerhet i dagens digitale samfunn.
944 Et lite, gjennomdigitalisert land som Norge er svært utsatt ved store cyberangrep. Derfor
945 må vi styrke vår nasjonale beskyttelse. Dette inkluderer å samordne og sentralisere sivile
946 ressurser innen cybersikkerhet under Nasjonal sikkerhetsmyndighet for å skape et
947 sentralt og robust kompetansemiljø. I tillegg må man ta alle gode krefter i bruk ved
948 angrep, og Høyres Studenter mener derfor myndighetene må kartlegge private
949 virksomheter og kompetansemiljøer som kan inngå i beredskapssamarbeid med
950 myndighetene og bistå ved angrep.

951

952 Høyres Studenter vil også øke bevisstheten om cybersikkerhet gjennom utdanning,
953 opplæring og informasjonskampanjer rettet mot både offentlige og private aktører. Det er
954 samtidig helt nødvendig å opprettholde kontanter som lovlig betalingsmiddel i Norge av
955 beredskapshensyn, og Høyres Studenter legger til grunn at Norges Banks anbefaling om

956 dette følges. I tillegg mener Høyres Studenter at vi må fortsette investeringene i
957 romdomenet og satellittoppskytningskapasiteten på Andøya Space.

958

959 Høyres Studenter vil:

960

- 961 ● Samordne større deler av innenlands, sivilt arbeid med cybersikkerhet i et sentralt
962 kompetansemiljø i Nasjonal sikkerhetsmyndighet.
- 963 ● Kartlegge private virksomheter og kompetansemiljø og la disse inngå i et
964 beredskapssamarbeid med myndighetene for å bistå ved store cyberangrep.
- 965 ● Øke bevisstheten om cybersikkerhet og rutiner ved angrep i utdanningen,
966 opplæring og informasjonskampanjer rettet mot både offentlige og private
967 aktører.
- 968 ● Fortsette å ha kontanter som lovlig betalingsmåte i Norge, av beredskapshensyn.
- 969 ● Fortsette satsingen på romdomenet og satellittoppskytningskapasiteten på
970 Andøya Space.

971 Etterretning og kontraetterretning

972 Kriminalitets- og sikkerhetssituasjonen blir stadig mer grenseløs, og pålitelig informasjon
973 om situasjonen på tvers av landegrenser er derfor viktig. Høyres Studenter mener vi må
974 styrke myndighetenes etterretning og kontraetterretning for å sikre rikets sikkerhet og
975 trygghet. Dette innebærer å fremme økt informasjonsutveksling mellom
976 Etterretningstjenesten, Politiets Sikkerhetstjeneste (PST) og andre relevante instanser,
977 samtidig som det sikres en klar og streng skillelinje mellom militære og sivile
978 etterretningsaktiviteter. Videre er det nødvendig å intensivere kontraetterretningstiltak
979 og overvåkning av utenlandske myndighetspersoner i Norge, samt senke terskelen for å
980 erklære slike personer som uønsket. Vi kan ikke ha "diplomater" som i realiteten bedriver
981 ulovlig spionasje i Norge.

982

983 For å styrke grensesikkerheten, vil Høyres Studenter forsterke Politiets og Tolletatens
984 overvåkning langs grensene, spesielt i nordområdene, og gi Kystvakten utvidede
985 fullmakter til å kontrollere utenlandske fartøy.

986

987 Våre digitale hjelpemidler og tjenester blir en stadig større del av hverdagen vår - og
988 samtidig stadig viktigere for fremmede makter. Informasjonen som samles inn fra et stort
989 antall innbyggere kan i sum utgjøre en trussel mot rikets sikkerhet, om den brukes av
990 stater med uredlige hensikter. Derfor mener Høyres Studenter at vi bør forby digitale
991 medier som kan være under kontroll av regimer som utgjør en trussel mot norske borgere
992 og rikets sikkerhet.

993

994 Disse tiltakene er nødvendige for å opprettholde og styrke Norges sikkerhet i møte med
995 dagens komplekse trusselbilde.

996

997 Høyres Studenter vil:

998

- 999 ● At Etterretningstjenesten og PST i større grad utveksler informasjon om
1000 nærstående hendelser, samtidig som det skal opprettholdes et stramt skille
1001 mellom det militære og sivile etterretningsarbeidet.
- 1002 ● Styrke kontraetterretningstiltak og overvåkning av utenlandske
1003 myndighetspersoner stasjonert i Norge.
- 1004 ● Senke terskelen for å erklære utenlandsk personell uønsket i Norge.
- 1005 ● Forsterke Politiets og Tolletatens grenseovervåkning, spesielt i Nord.
- 1006 ● Gi Kystvakten videre hjemler til å kontrollere utenlandske fartøy.
- 1007 ● At russiske fartøy bør nektes anløp til alle norske havner, så lenge Russland
1008 representerer en trussel for rikets sikkerhet.
- 1009 ● Forby digitale medier som kan kontrolleres av myndigheter som representerer en
1010 trussel mot norske innbyggers og rikets samlede sikkerhet

1011

Dissens 6:

Stryke punktet på linje 1009

1013

1014

Fremmet av Kaia Bergeland Kjos og Emma Indal Wærnes

1015

1016 Terror

1017 Høyres Studenter mener at innsatsen mot terror og radikaliserings må forsterkes, både
1018 det forebyggende og skadebegrensende arbeidet. Vi må styrke samfunnets samlede
1019 motstandskraft mot radikaliserings og terrorisme. Dette inkluderer å understreke og
1020 forsterke opplysningsplikten til ulike yrkesgrupper som lærere og helsepersonell, slik at
1021 mistanke om radikaliserings eller terrorfare kan rapporteres uavhengig av taushetsplikt.
1022 Videre må vi fortsette med forebyggende tiltak, som opplysningskampanjer og dialog
1023 med sårbare grupper, for å motvirke radikaliserings og hindre rekruttering til ekstreme
1024 miljøer. Høyres Studenter ser også viktigheten av internasjonalt samarbeid i kampen mot
1025 terrorisme, og vil derfor samarbeide med internasjonale partnere for å utveksle
1026 informasjon og erfaringer.

1027

1028 Når terrorangrep først er tilfellet, eller holder på å forekomme, må terskelen for at politiet
1029 ber om bistand fra Forsvaret og andre institusjoner være svært lav. Dette for at
1030 samfunnet kan respondere raskt og effektivt på trusler mot vår felles sikkerhet. Våre

1031 samlede ressurser må settes inn, uavhengig av hvilken del av statsapparatet de
1032 representerer.
1033
1034 Høyres Studenter vil:

- 1035 ● Understreke og forsterke opplysningsplikten til lærere, helsepersonell og andre
1036 som har mistanke om radikaliseringsfare eller fare for terror, uavhengig av
1037 taushetsplikt.
- 1038 ● Styrke samfunnets motstandskraft mot radikaliseringsgjennom forebyggende
1039 tiltak, inkludert opplysningskampanjer og dialog med sårbare grupper.
- 1040 ● Samarbeide med internasjonale partnere for å utveksle informasjon og erfaringer i
1041 kampen mot terrorisme.
- 1042 ● At det ved terror eller mistanke om terror skal være lavere terskel for Politiet å
1043 sende bistandsanmodning til Forsvaret.

1044 Kritisk infrastruktur og industri

1045 Høyres Studenter mener vi må styrke Norges beredskap og sikkerhet knyttet til kritisk
1046 infrastruktur og industri. For å oppnå dette, må vi blant annet intensivere
1047 beredskapsøvelser som fokuserer spesifikt på sikkerheten og robustheten til kritiske
1048 infrastrukturanlegg. Nord Stream-sabotasjen i 2022 understreker behovet for å
1049 implementere effektive rutiner og avtaler for overvåkning av offshore infrastruktur, og
1050 forsterke tilsynet med sikkerhets- og beredskapsrutiner ved disse anleggene. Høyres
1051 Studenter understreker samtidig viktigheten av å beholde statlig kontroll og eierandeler i
1052 norsk våpenindustri av sikkerhetspolitiske hensyn. Det er av samme grunn nødvendig
1053 med klare retningslinjer som kun tillater norsk og alliert eierskap til norske naturressurser,
1054 strategisk viktig eiendom og infrastruktur.

1055
1056 Næringslivet er viktig i krisesituasjoner, og Høyres Studenter mener det er nødvendig for
1057 totalforsvaret og vår totale beredskap at det inngås flere avtaler om offentlig-privat
1058 samarbeid i krisesituasjoner. Dette for å styrke responsen og ha klare rutiner for
1059 håndteringen av potensielle trusler mot kritisk infrastruktur og industri.

1060
1061 Høyres Studenter vil:

- 1062 ● Intensivere beredskapsøving på og ved kritisk infrastruktur
- 1063 ● Implementere effektive rutiner og avtaler for overvåkning av offshore infrastruktur
- 1064 ● Forsterke tilsyn med sikkerhets- og beredskapsrutiner ved kritisk infrastruktur.
- 1065 ● Beholde statlig kontroll og eierandeler i norsk våpenindustri.
- 1066 ● Av sikkerhetspolitiske hensyn som klar hovedregel kun tillate norsk og alliert
1067 eierskap til norske naturressurser, strategisk viktig eiendom og infrastruktur.
- 1068 ● Inngå flere avtaler om offentlig-privat samarbeid i krisesituasjoner.

1069 Forsyningssikkerhet

1070 I en stadig mer usikker verden er det nødvendig å ta grep for å sikre en robust og
1071 bærekraftig forsyning av energi og andre varer og ressurser. Dette kan oppnås gjennom
1072 diversifisering og desentralisering av energikilder, noe som vil redusere sårbarheten vår.
1073 Samtidig bør vi intensivere samarbeidet med andre nasjoner, styrke internasjonale
1074 avtaler og delta i prosjekter som sikrer stabile energiforsyninger. Et annet viktig tiltak er å
1075 fylle opp beredskapslagrene våre så snart som mulig, slik at vi er rustet til å håndtere
1076 fremtidige utfordringer uten å oppleve unødvendige forstyrrelser i forsyningen.

1077

1078 Høyres Studenter vil:

1079

- 1080 ● At Norge bør ha som mål å ha diversifisere og desentralisere energikilder og
1081 forsyningsbehov for å redusere sårbarhet.
- 1082 ● Styrke samarbeidet med andre land for å sikre stabile energiforsyninger gjennom
1083 internasjonale avtaler og prosjekter.
- 1084 ● At beredskapslagre i Norge bør snarest fylles opp etter tømming.

1085 Pandemiberedskap

1086 Koronapandemien har tydeliggjort ulikhetene mellom land og verdensdeler, spesielt når
1087 det gjelder vaksinefordeling. Mens rikere land har sikret seg, stod mange mindre
1088 privilegerte land uten tilstrekkelig tilgang til livsviktige vaksiner. Dette ikke bare forsterker
1089 de allerede eksisterende utfordringene i disse landene, men det utgjør også en trussel
1090 mot global pandemiberedskap da ulik vaksinetilgang kan føre til mutasjoner og svekke
1091 vaksiners effektivitet. En mer rettferdig vaksinefordeling er derfor avgjørende både
1092 moralsk og for å styrke verdenssamfunnets pandemisikkerhet.

1093

1094 Høyres Studenter vil:

1095

- 1096 ● Lage et system for en bedre og mer rettferdig fordeling av pandemivaksiner
1097 gjennom Verdens helseorganisasjon, samtidig som nasjonene skal kunne ta et
1098 særlig ansvar for egne innbyggere.
- 1099 ● Ta initiativ til et forsterket, internasjonalt system for finansiering av
1100 vaksineutvikling og -produksjonskapasiteter. Den internasjonale
1101 legemiddelnæringen bør også være involvert.
- 1102 ● Finne en ordning som beskytter patentene til legemiddelfirmaene, samtidig som
1103 de kan gjøres mer tilgjengelige og billigere i akutte situasjoner.
- 1104 ● Sørge for at eventuelle overskudd i rikere land blir fordelt ut.

1105

1106 Sivil beskyttelse

1107 Under den kalde krigen bygget vi opp viktig infrastruktur for å ivareta befolkningen ved
1108 krig; tilfluktsrommene rundt omkring i landet. Både private og offentlige aktører ble pålagt
1109 å bygge tilfluktsrom for å beskytte befolkningen om det ble krevet. Ifølge Sivilforsvaret er
1110 det om lag 20 000 tilfluktsrom med plass til 2,5 millioner mennesker i Norge i dag. Siden
1111 1998 er det ikke bygget et eneste nytt tilfluktsrom, og Sivilforsvarets siste tall fra 2013
1112 viste at 4 av 10 tilfluktsrom hadde vedlikeholdsbehov. Krigen i Ukraina har vist i største
1113 alvor at tilfluktsrom fremdeles har livets rett i en moderne krig. Høyres Studenter mener vi
1114 må ta dette på alvor og prioritere tilfluktsrom på nytt.

1115

1116 I tillegg er det behov for at større deler av befolkningen har grunnleggende
1117 beredskapskompetanse. Det er viktig i en krise- og krigssituasjon. Derfor er det
1118 nødvendig at flere får opplæring og kursing i sivil beredskap fra Sivilforsvaret. Høyres
1119 Studenter er også åpne for en alternativ plikttjeneste for unge som ikke skal avtjene
1120 førstegangstjeneste.

1121

1122 Høyres Studenter vil:

1123

- 1124 ● Gi Sivilforsvaret ressurser til å kalle inn langt flere innbyggere til tjeneste og
1125 opplæring.
- 1126 ● Gjennomføre opplæring i sivil beredskap som obligatorisk kurs i avslutningen av
1127 videregående utdanning.
- 1128 ● Utrede en plikttjeneste for unge som ikke skal avtjene førstegangstjeneste som
1129 vernepliktige, der de får opplæring i samfunnskritiske oppgaver, eksempelvis
1130 soldattrening.
- 1131 ● Gjeninnføre krav om tilfluktsrom i større utbyggingsprosjekter i Norge.
- 1132 ● At kontroll av vedlikehold på eksisterende tilfluktsrom kraftig innskjerpes
- 1133 ● At myndighetene i større grad ilegger sanksjoner ved brudd på vedlikeholdsplikten
1134 i Sivilbeskyttelsesloven.

1135

1136 Sivil orden

1137 Den siste tiden har grupper som Extinction Rebellion og andre medvirket til betydelig sivil
1138 ulydighet og satt trafikanter og andre i fare. Høyres Studenter mener at disse
1139 organisasjonene i større grad må sanksjoneres for medvirkningen til slike lovbrudd.

1140

1141 I krisesituasjoner har Regjeringen i dag ikke rett til å bruke militær makt mot innbyggerne
1142 uten etter lov, med mindre "en forsamling forstyrrer den offentlige ro og ikke øyeblikkelig

1143 oppløses etter at de lovbestemmelser som angår opprør, tre ganger høyt og tydelig er
1144 opplest for forsamlingen av den sivile øvrighet”, slik Grunnloven formulerer det.
1145 Lovteksten må etter Høyres Studenter syn oppdateres for å være anvendelig i en reell
1146 situasjon.

1147

1148 Høyres Studenter vil:

1149 • Forenkle og modernisere Grunnlovens bestemmelse om regjeringens mulighet til
1150 å bruke militærmakt i sivile kriser.

1151 • I større grad bruke muligheten til å ilegge bøter til personer og organisasjoner som
1152 deltar i eller medvirker til sivil ulydighet.

1153

1154

1155 **Dissenser og dissensbegrunnelser**

1156 **Dissens 1**

1157 Forslag: Stryke punktet på linje 68

1158 Forslagsstiller: Oscar Husebye

1159

1160 **Begrunnelse:**

1161 Høyres Studenters politikk er at det juridisk og i forvaltningen skal være tre kjønn; kvinne,
1162 mann og en tredje kjønnskategori. Dette ble vedtatt i barne- og familieprogrammet i 2022
1163 og bør forbli gjeldende politikk. En tredje kjønnskategori er en fanesak for LHBT-miljøet,
1164 og representerer en liten, teknisk tilpasning som ikke påvirker majoritetsbefolkningen.
1165 Men som betyr svært mye for et utsatt miljø. Det vil fremstå illiberal og ikke i tråd med
1166 tidsånden å reversere dette standpunktet.

1167 **Dissens 2**

1168 Forslag: Endre punktet på linje 117 til "Beholde forrangsbestemmelsen i
1169 menneskerettsloven."

1170 Forslagsstiller: Martin Bang-Jareg og Amanda Eide

1171

1172 **Begrunnelse:**

1173 Flertallets forslag om å fjerne menneskerettighetsbestemmelsen bygger på et premiss
1174 om at lovgiver gir avkall på fremtidig lovgiverkompetanse i lovs form, og at den derfor står
1175 i konflikt med norsk suverenitet. Til dette skal det innvendes at forrangbestemmelsen i
1176 menneskerettighetsloven ikke er av «semikonstitusjonell rang». Det er en bestemmelse
1177 på trinnhøyde med alminnelig lovgivning, og lovgiver står derfor fritt til å oppheve
1178 forrangbestemmelsen ved å tilsidesette menneskerettsloven i enkelte tilfeller.
1179 Forhåndsbestemmelsen får således ikke virkning dersom det er tale om en motstrid som
1180 er tilsiktet fra lovgiver. Dette er hvordan forrangsbestemmelsene fungerer i dag - uten at
1181 det går på bekostning av norsk suverenitet. Fordelen ligger i at det skjer en avgrenset
1182 tilsidesettelse, i motsetning til en fullstendig opphevelse av forrangsbestemmelsene
1183 som foreslått.

1184

1185 På bakgrunn av dette, kan forrangsbestemmelsen oppsummeres som et ekstra hinder
1186 mot at lovgiver, utilsiktet, vedtar menneskestridige lover som ikke kan løses gjennom
1187 presumsjonsprinsippet. Å fjerne forrangbestemmelsen vil ikke ha en reell innvirkning på
1188 norsk suverenitet. Det vil imidlertid kunne føre med seg uante konsekvenser. Dersom vi
1189 fjerner forrangsbestemmelsen, og motstrid ikke kan løses gjennom

1190 presumsjonsprinsippet, risikerer vi at domstolene må legge et menneskerettsstridig
1191 resultat til grunn som ikke har vært tilsiktet av lovgiver. Foruten dette, er forslaget en lite
1192 heldig tilnærming til rettsstat og menneskerettigheter. Å vedta forslaget til flertallet vil
1193 utelukkende være symbolsk handling som fremstår som politisk uheldig og som, etter
1194 mindretallets syn, bygger på en feil oppfatning av bestemmelsens innhold.
1195
1196 Mindretallet ber derfor Landsmøtet om å stemme for dissensen.

1197 **Dissens 3**

1198 Forslag: Endre punktet på linje 149 til "Ikke gi regjeringen rett til å oppløse Stortinget eller
1199 avholde nyvalg."

1200 Forslagsstiller: Martin Bang-Jareg, Oscar Husebye og Amanda Eide

1201

1202 **Begrunnelse**

1203 Å gi regjeringen makt til å oppløse Stortinget eller avholde nyvalg kan være problematisk
1204 fordi det kan føre til misbruk av makt og undergrave demokratiske prinsipper. Slike
1205 fullmakter kan potensielt tillate en regjering å unngå ansvar og styrke sin egen posisjon
1206 på bekostning av folket. En stabil og uavhengig lovgivende forsamling er avgjørende for å
1207 opprettholde demokratiske institusjoner og sikre at makten forblir hos folket, ikke hos
1208 regjeringen alene.

1209

1210 Hyppige nyvalg kan føre til politisk uro og ustabilitet. Å avholde nyvalg relativt tett opptil
1211 beslutningen om å oppløse Stortinget kan skape usikkerhet og hindre effektivt arbeid i
1212 det lovgivende organet. Dette kan svekke tilliten til demokratiske institusjoner og skape
1213 forvirring blant velgerne.

1214

1215 Det er også viktig å vurdere konsekvensene av å ikke stille betingelser til regjeringens rett
1216 til å skrive ut nyvalg. Uten klare retningslinjer kan denne makten misbrukes, og det kan
1217 være vanskelig å sikre at beslutningen om å avholde nyvalg tas på en objektiv og
1218 rettferdig måte.

1219

1220 **Dissens 4**

1221 Forslag: Endre punktet på linje 411 til "Nøye vurdere formuleringen og plasseringen av
1222 straffeloven § 185 for å sikre at den reflekterer dagens samfunnsmessige utfordringer og
1223 behovet for å beskytte enkeltindivider mot hatprat og diskriminering."

1224 Forslagsstiller: Amanda Eide, Emma Indal Wærnes og Martin Bang-Jareg

1225

1226 **Begrunnelse:**

1227 Hatefulle ytringer er et alvorlig og komplekst problem i det moderne samfunn, som utgjør
1228 en trussel mot en åpen og inkluderende offentlig samtale, samt en fare for
1229 enkeltpersoners rettigheter og sikkerhet. Vi ser behovet for å balansere beskyttelsen av
1230 ytringsfriheten med behovet for å bekjempe hatprat og diskriminering. Høyre Studenter
1231 forplikter seg til å arbeide for en balansert tilnærming til bekjempelse av hatefulle
1232 ytringer, som respekterer både ytringsfriheten og individets rettigheter, samtidig som
1233 det motvirker hatprat og diskriminering i samfunnet. Høyres Studenter forplikter seg til å
1234 revidere straffeloven § 185 for å sikre at den effektivt adresserer hatefulle ytringer og
1235 beskytter individets rettigheter, samtidig som den ivaretar prinsippene om ytringsfrihet
1236 og demokrati.

1237

1238 **Dissens 5**

1239 Forslag: Endre punktet på linje 658 til "Innføre generell bevæpning i Norge."

1240 Forslagsstiller: Carl Christian Grue Solberg

1241

1242 **Begrunnelse:**

1243 Politiets oppgave er å håndheve statens maktmonopol overfor sivilsamfunnet, forebygge
1244 kriminalitet, og opprettholde ro og orden. De siste tiårene har trusselbildet i Norge blitt
1245 mer uforutsigbart, med økt fare for terror og mer organisert kriminalitet. For å reagere mot
1246 slike trusler må politiet gis virkemidler til å reagere hurtig og effektivt. Bruk av maktmidler
1247 kan ikke være ubegrenset. Utstrakt bruk av maktmidler kan svekke allmennhetens tillit til
1248 politiet, og utgjøre en trussel i form av uberettiget maktbruk og uhell. På samme måte kan
1249 manglende evne til å reagere adekvat på trusler mot befolkningen svekke tilliten til
1250 myndighetene. Avveilingen må ta utgangspunkt i trusselbildet, hvor faren for terror og
1251 destabilisering av samfunnet er større enn tidligere.

1252

1253 **Dissens 6**

1254 Forslag: Stryke punktet på linje 1009.

1255 Forslagsstiller: Kaia Bergeland Kjos og Emma Indal Wærnes

1256

1257 **Begrunnelse:**

1258 Hensikten bak det å forby enkelte digitale medier med bakgrunn i sikkerhetshensyn, er
1259 forståelig. Likevel er mindretallet opptatt av å se hen til grunnpilarene i et demokratisk
1260 samfunn, herunder fri meningsutveksling og tilgang til flater som muliggjør dette. Digitale
1261 medier har fått og får en stadig større rolle i fasiliteringen av offentlig debatt. Det skjer på

1262 Facebook, Instagram, X (tidl. Twitter), og faktisk også TikTok. Det er en grunn til at flere
1263 politikere og politiske partier velger å ha en konto på TikTok, selv om det er
1264 betenkeligheter ved dette. Mindretallet understreker at vi har forståelse for at TikTok til
1265 en viss grad kan representere en risiko knyttet til databehandling og -overføring, men
1266 mener at slik risiko ikke er dokumentert kvalifisert til å forsvare et slikt inngrep i
1267 innbyggernes kommunikasjon. Kina, et av verdens mest illiberale regimer, forbyr flere av
1268 de sosiale mediene som nordmenn og andre vestlige borgere bruker daglig. Dette gjør de
1269 for å forhindre informasjonsflyt fra vesten til egne borgere. Dersom vi begynner å forby
1270 digitale medier, er vi ikke noe bedre.

Høyres Studenter
Stortingsgata 20, 0161 Oslo

info@hoyrestudent.no
+47 22 82 90 90

